

2019-10-24 / NAGY-LACZKÓ BALÁZS / FRISS SZÖVEG

MUNKÁK ÉS NAPOK

Nekem már gimiben is nagyon tetszett az a cím, hogy *Munkák és napok*.^{*} Csak pártolni tudok minden olyan gondolatot, ami a munkát elválasztja a napoktól – lehetőleg az összetől. Bárki bármit is mondjon, a mi hazánk északi ország. Nálunk meg kell dolgozni a munkáért, míg délen magáért a henyélésért lustálkodnak a népek. Csodálatos.

Vannak dolgok, amiket egyáltalán nem értek: ha valóban minden csoda három napig tart, akkor miért csak kétnapos a hétvége? Nekem a kávé minden reggel felkavaró élmény – ebben nem csak a kanál, de a meló is szerepet játszik. Amikor még iwiw-nek hívták a facebook-ot, akkor az ember az adatlapon egy nagyszerű kérdéssel szembesült: „magamról”. Ez is amolyan görög dolog, mint a munkák és napok (szétválasztása). Feltételezi, hogy már a válasznál tartasz, az ismerd_meg_önmagad néven futó tesztben. Nekem boldogult tinédzserkoromban az volt oda írva, hogy *dolce far niente* – édes semmittevés. Nem, nem az élet az édes, hanem a semmittevés az igazi mediterrán gyönyörűség.

Azt mondják, az ördög sose alszik – de szerencsére gyakran megpihen. Ebben bíznak legalábbis a földközinek titulált tenger két

partján élők. Van spanyolföldön egy város, aminek nevét a magyar is kénytelen (el)viselni: Tarifa.

Tarifa alig egy mitológiai macskaugrásnyira van Marokkótól. A gibraltári majmár turisták előszeretettel hitegetik magukat azzal, hogy „Na, itt vagyunk a kontinens legdélebbi pontján!” – tévednek, Tarifa még délebbre van, és még az se a legdélebb, de ebbe most ne menjünk bele. Tarifából komp visz át Tangerbe, abba az afrikai városba, ahol, tanúsíthatom, hogy legalább egy szőnyegkészítő él, aki nálam jobban tudja, ki is az a Puskás Tivadar – hiába, a magyar mégiscsak az a nép, amelynek tagjait elsősorban a köztük húzódó szakadékok kötik össze.

Tanger az a hely, ahol túlcukrozzák a mentateát, ahol olcsóbb egy kiadós vacsora, mint a palackozott víz, ahol angol a temető, gyilkos a bálna és Ganz a daru. Durva. Tanger az a hely, ahol először tapasztaltam meg, hogy fotografikus memóriám van: gyakorlatilag egy sötétszoba van az agyam helyén. Semmi lényeges nem maradt meg, csak a lényegtelen, meg az olyan felfedezések, amiket nyilvánvalóan egy magát már törvényesen felnőttnek álmódó húszéves gyerek tehet egy országban, ahol a regnáló uralkodó értékét az mutatja meg, hogy minden értéktelen pénzről ránk mosolyog. Tegnap még Córdobaiban azzal keltegettek a frankói neveltetésű spanyol egyenruhások a parkban, hogy ugye, turisták vagyunk, ma meg berber néni kínálja a kaktuszgyümölcsöt és kéretlen rám adják a dzsebalát vagy mit, mint helyi viseletet.

Húszévesen a fő elvem az volt, hogy megengedhetem magamnak azt a luxust, hogy semmilyen luxust se engedek meg magamnak – a velem Spanyolországig utazó barátaim persze ennél erre egyszerűbb szavakat találtak: spúr, fukar. Mégis, a tangeri bazárban alig akadt olyan árus, aki ne találta volna meg a számításait a pénztárcámban. Az a sokk érhetett, mint Örkény híres férjurát, aki egyszer, de egyetlenegyszer elszabadul a közértbe, és vesz sonkát, meg sajtót, meg mindent, de tényleg mindent, és utána az asszony egy hétig borogatja. Nem tudom, ez hogyan lehetséges (higgyétek el, nem hazudok soha, legfeljebb csak másfelől közelítem meg az igazságot, mint ahogy megszoktátok), de a hátitáskámba egy kisebb szoba valamennyi berendezési tárgya, egy komplett helyi viselet, szőnyeg és egy évre elég fűszerkészlet belefért. A teveszőrös-bőrös pénztárcám azóta is megvan.

Körülbelül a hatodik bekezdés felé szoktam a lényegre térni, de csak azért, mert meggyőződésem, hogy a fontosnak tartott dolgoknál kevés a lényegtelenebb, meg mert a valóságot többnyire az egymásnak ellentmondó tényekben lelem. A bazárban körülbelül a harmadik kóstoló datolyát szopogattam és a negyedik pár hegyes orrú, szanszkritnak hazudott feliratos számbőr papucsot próbáltam fel,** amikor Abdul, a turistacsábász puha tenyerével a vállamra telepedett.

Abdul először is azt kérdezte, honnan jöttem – majd a válaszára rávágta, hogy „*Puskás!*” –, velem ellentétben Abdul bátran és gyorsan beszélt nyelveket, amivel a probléma csak az volt, hogy egyszerre többet. Abdul mázlija, hogy a vatikáni ördögűzőknek nem igazán volt fennhatósága a tangeri arabok és berberiek felett. Abdulnak hála, talákoztam a már említett szőnyegkészítővel, megtapasztaltam, hogy a vacsora olcsóbb, mint a víz, és megtapasztalhattam azt is, hogy – hála istennek – korlátozva van, mennyi pénzt is vehetek fel a bankautomatából egyszerre.

Abdul rendes volt, mielőtt a komp visszaröpitene az Európának nevezett másik kontinensre, mindenképpen rá akart venni, hogy menjek vele tevegelni a sivatagba egyet. Zavaros ellenkezésemben sikeresen beleszóttam, hogy a nemzetemről kialakult képpel ellentétben még a lovakat sem igen szeretem – ezzel nagy hibát vétettem: szemem felcsillant az örömtől és az óváros egy sikátorába vezetett. A sikátorban meztelen gyerekek pancsoltak egy kifolyó vizében, mire kísérem azt mondta, hogy semmiképpen se igyak belőle – megnyugtattam, hogy az utóbbi években otthon se szoktam belekortyolni fürdés közben a kádba. Aztán Abdul magamra hagyott az út közepén, mint az idő teszi azokkal, akik rájöttek már, hogy nincsen. Ott álltam egyedül. A lábam között lecsorgó habos vízből tudtam, hogy lejjebb jutottam, mint a gyerekek. A fejem fölött kifeszített textilek a tegnapi Córdoba-ra emlékeztettek, és azon tűnődtem, hogy Balázs, ennyi volt, most végre elvesztél örökre, innen nem találsz már ki sose. Hamarosan te is a kifolyónál fürödhetsz, felkerülsz a tarifai kompállomáson a falra azok sorába, akik leléptek Afrikába, és többé vissza se néztek. A barátaid majd keresnek, évek telnek el, beállsz Abdul üzletébe, elfelejtesz magyarul, a cseh turistáknak majd csehül lelkesedsz, hogy Krteček, kis vakond, meg minden. Egy kis sikátorba vezeted, majd otthagyd őket, mert eszedbe jut, hogy már több pénzzel amúgy se húzhatod le őket, korlátozva van az automatán a kivétel. Otthon meg a friss mézdinnye mellett agyoncukrozott mentateával

vár az asszony, a maga léleknél mélyebb és a mélységnél sötétebb szemeivel meg lírai nevével, mely olyasmit jelent, hogy „A völgy fekete lilioma”, vagy csak simán, hogy Rózsa, Jázmin, és az illata is olyan lesz...

Teljes nyugalommal mondtam fel félig angolul, félig magyarul a családomnak szánt búcsúüzenetem a diktafonomra, amikor Abdul barátom, jövődöbéli apósom és munkaadóm egyszer csak visszatért egy túlságosan is a tükörképemnek tetsző, sima állú fiatalemberrel. A fiatalember felém nyújtotta kesztyűs kezét és a legtökéletesebb franciasággal ecsetelte, mennyire örvend jelenlétemnek. Egy kukkot se értettem belőle, de abban már egész biztos voltam, hogy ebből nem lesz se jázminillatú kisfeleség, se rózsaszagú hárem. Ekkor észrevettem, hogy zakója van ugyan, de cipője nincsen.

Abdul és a fiatalember egy belső udvarba vezettek, ahol – a szokásos mentázott cukorteá mellett – bemutatták a híres arab lovakat nekem. Igen, az ipse valamiféle lókupec lehetett. Mondtam, hogy köszönöm, de nem vagyok éhes – a kolbász ugyanis az egyetlen formai kivétel, amiben a lovat értékelem. Az ifjú hátszójáság-kerítőnk erre tovább fecsegett a maga kellemes francia hangján, és egy újabb csésze sziruppal kínált, mialatt pár gyerek a lovakat nyergelte. Bár egy szót se értettem belőle, nagyon meggyőzően hatottak az érvei, és a tea is pont olyan émelyítő és forró volt, amelyet az ember elvár az árnyékban is ötvenfokos melegben, mialatt álomkóros böglyök és nyugat-nílusi lázas moszkítók marják sebesre – mégis az indulás mellett döntöttem. Lassan kihátráltam az udvarról, amelynek a ronda lovak melletti egyetlen éke egy hatalmas fügefa volt, amiről egész biztosan még maga Ádám és Éva tépte a *leglatesebb fashion* szerinti leveleket. Abdul nem kísért tovább, azon nyomban perlekedni kezdett a felé se sandító fiatalemberrel, aki újpestes füstöket kezdett eregetni a pipájából.

Ellenben a lovak követtek. Nem viccelek: egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy a két jószág, szépen nyergestül, de mindenféle kétlábú kíséret nélkül a nyomomba szegődött. A bennem szunnyadó hunvitéz átfordult a bal oldalára és még mélyebben aludt, mint annak előtte. Ráadásul ismét erőt vett rajtam az érzés, hogy talán szőnyegárusításra kéne adjam a fejem a főtéren: fogalmam se volt, merre lehetek. Az egyetlen bizalmam abban volt, hogy ha lefele megyek, egész biztos a parthoz közeledem – meg

abban, hogy galamb őseimtől holmi mágneseses csontokat örökölttem, melyek csalhatatlanul északra, a komphoz vezetnek. Mialatt én ismét jázminos ölelések képével űzőgettem a pánikot elfele, a lovak tökéletesen utolértek, és mindent megtettek, hogy a hátukra merészkedjek. Az egyik igyekezett elébem kerülni a szűk utcákon, a másik meg a fejével bökdösött. Gondoltam, valamiféle nyomoréknak vélnek, hogy nem kívánok élni a nagyszerű lehetőséggel, ugyanis az egyikőjük szabályosan leereszkedett előttem, hogy a hátára vehessen. Végre megláttam a kikötőt, ismét elfogadtam a sorsom, hogy unalmas, szürke és komfortos lesz az életem. Szokásomhoz híven rettegve végigtapogattam a testemen, hogy ugye, megvan minden létfontosságú szervem, elsősorban a pénztárcám és az útlevelem – mindeközben búcsúzól patás kísérem szemébe néztem kivételesen.

És ekkor rájöttem, legbelül, a szívem körül, hogy ezek nem is lovak, hanem két szerencsétlen magyar utazó, mint jómagam, és velem ellentétben ők tényleg hazavágynak a panelkuckóba. Szerencsétlen tekintetük hang nélkül is elmondta nekem, hogy a varázsló, az ördög, a lila-fehér füstöt eregető kupec anno egy lovas túrára megfűzte őket. Irigylük okosságom, hogy nem dőltem be, ezek ugyanis a hátukon, ni, táltos nyergek: ki ráül, bizisten, lóvá lesz. Ők pedig a gonoszok, a rossz hon_fi_vértestvérek, azért sürgették, hogy rájuk üljek, mert szabadságuk csak így nyerhetik el: ha maguk helyett új, jól fizető szolgákat szereznek.

Micsoda üzleti érzék! – simítottam végig Boldog Szilmór médiaszakos hallgató oldalán. Bezsebelni a lovas túráért a pénzt, majd a befizetőket, akik eztán maguk kezeskednek – elnézést!, patáskodnak – az új kuncsaftokért! Hogy miért nem nekem jutott előbb eszembe!

– Aztán diákhiteletek van-e? – kérdeztem, de a választ már nem várhattam meg. Szerencsére mindenem a helyén volt és a komp már jelzett, hogy indulni kell.

A hatalmas Ganz hajódarukkal egybeolvadt a lassan visszafelé baktató lovak, Boldog Szilmór és Kis Kaledon sziluettje, mialatt magamban azon merengtem, hogy igen ám, de a kupecnek, annak mégis miért volt zakója, és miért nem volt cipője?

Tudjátok, mi a hiány?

Érzet.

* Hésziodosz (Kr. e. 8. század): *Munkák és napok* – remek gondolatokra lelsz a vén hellén szösszenetében, mint például: „Munka után kezd újra a munkát” vagy „Arra az istenek is, meg az emberek is haragusznak, kit soha nem látnak dolgozni, akár a heréket, kik csak a dolgozó méhek munkáján csemegézve élőködnek”.

** Honoré de Balzac: *A számbőr* – hála az öreg francia mágusnak ma már mind tudjuk, hogy „a milliomosok számára se verpad nincs, se hóhér” vagy, hogy „semmi se tökéletes itt a földön, csak a nyomorúság”. Legyünk hát optimisták, és saját lelki egészségünk érdekében kerüljük el a Földet messzire!

[A fejléckép forrása](#)

CATEGORIES

FRISS SZÖVEG KIEMELT PRÓZA

TAGS

FRISS SZÖVEG NAGY-LACZKÓ BALÁZS NAGY-LACZKÓ BALÁZS PRÓZÁJA PRÓZA

WRITTEN BY:

NAGY-LACZKÓ BALÁZS

A gyulai születésű Nagy-Laczkó Balázs tanulmányait szülővárosában és Szegeden végezte régészet, néprajz és vallástudomány szakokon. Jelenleg a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban dolgozik régészként. Kisprózáit a Bárka, az Ezredvég, az Élet és Irodalom, az Irodalmi Jelen, a Kulter.hu, a Tiszatáj online, A Vörös Postakocsi közli. Rendszeresen publikál tudományos ismeretterjesztő írásokat a Csabai Mérleg

hasábjain és a Napi Táptudás blogon.

FÉL

TAGS

2013 A38 apokrif b. horváth lászló Balázs Konrád

balázs zoltán berényi csaba **beszámoló** Borda

Réka **braun barna** Budapest Fehér Renátó

Fekete Anikó **Felolvasóest** felonline.hu

Fesztivál Film **friss szöveg** FÉL interjú
jak József Attila Kör Kapelner Zsolt Katona Ágota

Kiállítás kiállításkritika kritika **Késelés késsel**

Késelés Villával Könyv **könyvkritika** Körtesi

Márton mihályi réka Nagy Kátya **nyerges gábor**

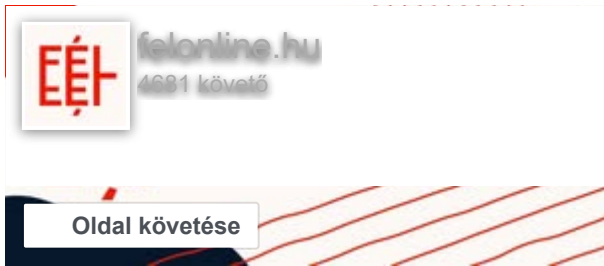
ádám Programajánló **Próza** Quimby Simon

Márton slam slam poetry **színház** **Vers**

Zene Áfra János

FB

INFÓK

IMPRESSZUM
ADATKEZELÉSI TÁJÉKOZTATÓ

FÜGGETLEN IRODALMI LAP 2007 ÓTA © A FÉLONLINE.HU SZERZŐI

